

Bevezetés a bibliai irodalomtörténetbe

BBN-HEB-241

2008. ősz

Hétfő 9-10:30, MUK 4/F 234.

Koordinátor: Bányai Viktória

Nov. 17: **Bibliai költészet**

Koltai Kornélia

1. Megközelítési nehézségek

- költészet a Bibliában: a műfaji osztályozások sokfélesége (pl. Encyclopaedia Judaica, G. Fohrer felosztása; Meir Sternberg koncepciója in: *The Poetics of Biblical Narrative. Ideological Literature and the Drama of Reading*)
- stilisztikai / retorikai és verstani kategóriák átfedései

2. Egységes szemlélet: az orális költészet nyomai a Héber Bibliában

- in: Wilfred G. E. Watson, *Classical Hebrew Poetry. A Guide to its Techniques*
- új megközelítés az *orális költészet* kutatásában: M. Parry, A. B. Lord
- *orális költészet-elmélet*: a „bárd”, szóbeli költészet – írott / írásos költészet, spontaneitás és tradíció, orális költészet és kommunikáció-elmélet, a hallgatóság közreműködése, zene, átadás / továbbhagyományozás
- *az orális költészet technikái és jellegzetességei*: formula, téma / tárgy, kapcsolódó stílus; archaizmusok, hangalakzatok, ismétlés, ellentmondás, variánsok
- *orális költészet a Héber Bibliában*: a „bárd” személye (professzionális körök: vidéki lévíták, bölcs asszonyok, próféták), szóbeli és írott / írásos óhéber költészet, a hallgatóság, szociális meghatározottság (vö. H. Gunkel: „*Sitz im Leben*”-jével), zene
- *az orális költészet technikái és jellegzetességei a Héber Bibliában*: formula: szerkezetek, szópárok; téma: tárgy, motívum; kapcsolódó stílus: parataxis, bővítés, parallelizmus; archaizmusok, hangalakzatok, az ismétlés minden formája, az adott költemény variánsai, ellentmondás, enjambement

Kötelező fogalmak: az órán tárgyalt, a szóbeli költészettel kapcsolatos (fent nevezett) fogalmak, továbbá *hemisztichion*, *colon*, *monocolon*, *bicolon*, *tricolon*, *tetracolon*, *pentacolon*, *strófa*, *stanza*, *költemény*, *sztichográfia*

Kötelező irodalom:

Wilfred G. E. Watson, *Classical Hebrew Poetry. A Guide to its Techniques* (Journal for the Study of the Old Testament Supplement Series, 26; Sheffield: Sheffield Academic Press, 2001, reprint), *The Hebrew Poet in Action*, 66-83. o., *Analysing Hebrew Poetry: Notes on Method / 3.1. Terminology*, 11-15. o.

Ajánlott irodalom:

- Berlin, Adele, *The Dynamics of Biblical Parallelism* (Bloomington: Indiana University Press, 1985)
- Carmi, T., Ed., Transl. / Hrushovski, Benjamin, *The Penguin Book of Hebrew Verse* (New York – London: Penguin Books, 1981)
- Cecil, Roth – Wigoder, Geoffrey, Ed. *Encyclopaedia Judaica, Poetry / Biblical Poetry* szócikke (Jerusalem: Keter, 1972)
- Kugel, James L., *The Idea of Biblical Poetry Parallelism and its History* (New Haven – London: Yale University Press, 1981)
- Sternberg, Meir, *The Poetics of Biblical Narrative. Ideological Literature and the Drama of Reading*, (Indiana Studies in Biblical Literature; Bloomington: Indiana University Press, 1987)
- Watson, Wilfred G. E., *Classical Hebrew Poetry. A Guide to its Techniques* (Journal for the Study of the Old Testament Supplement Series, 26; Sheffield: Sheffield Academic Press, 2001, reprint)
- Watters, William R., *Formula Criticism and the Poetry of the Old Testament* (Beiheft für die alttestamentliche Wissenschaft, 138; Berlin -- New York: Walter de Gruyter, 1976)